

ÇOCUK OYUNCULAR MANİFESTOSU

Kültür-sanat alanı çocukların çalıştırılabileceği istisna alanlardan biridir. Ancak mevzuatta hala önemli eksiklikler olması sebebiyle maalesef çocuk oyuncular yetişkin oyuncuların dahi katlanamadığı zorlu koşullarda çalıştırılıyor.

Sendikamızın başlattığı çalışmalar ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)' nün büyük desteği ile 2015 yılında İş Kanunu'nun 71. Maddesinde yapılan ekleme ve değişikliklerle sanat, kültür ve reklam faaliyetlerinde çalıştırılan çocukların çalışma esasları hakkında düzenleme yapılmıştır. Kayıt dışı çalıştırılan çocuk oyuncuların asıl işveren tarafından (4A) sigortalılığı kapsamında sigortalı olarak çalıştırılması yasal olarak zorunludur.

Bu noktada tüm sektör paydaşlarımızı uyarıyor, çocuk oyuncuların haklarını yakından takip etmeye davet edeceğimizin bilinmesini ve Kanuna uymayan hallerin sendikamıza bildirilmesini rica ediyoruz.

İş Kanunu Madde 71'de yer alan ve alanımızı ilgilendiren maddeleri tekrar hatırlatmak isteriz;

İş Kanunu Madde 71 Diyor ki;

"... On dört yaşını doldurmamış çocuklar ise bedensel, zihinsel, sosyal ve ahlaki gelişmelerine ve eğitimine devam edenlerin okullarına devamına engel olmayacak sanat, kültür ve reklam faaliyetlerinde yazılı sözleşme yapmak ve her bir faaliyet için ayrı izin almak şartıyla çalıştırılabilirler...."

"... Çocuğun gördüğü iş onun okula gitmesine, mesleki eğitiminin devamına engel olamaz, onun derslerini düzenli bir şekilde izlemesine zarar veremez...."

"... Zorunlu ilköğretim çağını tamamlamış ve örgün eğitime devam etmeyen çocukların çalışma saatleri günde yedi ve haftada otuz beş saatten; sanat, kültür ve reklam faaliyetlerinde çalışanların ise günde beş ve haftada otuz saatten fazla olamaz. Bu süre on beş yaşını tamamlamış çocuklar için günde sekiz ve haftada kırk saate kadar arttırılabilir... (Değişiklik dördüncü fıkra: 4/4/2015-6645/38 md.)"

"... Okul öncesi çocuklar ile okula devam eden çocukların eğitim dönemindeki çalışma süreleri, eğitim saatleri dışında olmak üzere, en fazla günde iki saat ve haftada on saat olabilir. Okulun kapalı olduğu dönemlerde çalışma süreleri yukarıda dördüncü fıkrada öngörülen süreleri aşamaz."

Çocukları tam anlamıyla koruyabilmemiz için aşağıda sıraladığımız ve oldukça gerekli gördüğümüz kuralların da sektörde uygulanması gerekmektedir.

Çalışma Koşulları:

- Çocuk, hiçbir surette çalışmaya zorlanmamalıdır.

- Çocuk ancak fiziksel, zihinsel, psikolojik ve ahlaki gelişimine zarar vermeyen, eğitimlerini aksatmayacak, sağlık ve güvenlik açısından risk içermeyen koşullarda çalıştırılmalıdır.
- Çocuğa, yaşına ve gelişimine uygun dinlenme, giyinme ve oyun amacıyla kullanılmak üzere kapalı mekanlarda ayrı bir oda, açık mekanlarda ise çalışma koşullarına uygun olarak bir kabin ya da karavan tahsis edilmelidir.
- Çocuk, yanında yasal temsilcisi olmaksızın çalıştırılmamalıdır. Yasal temsilci, çocuğun her daim görebileceği ve ulaşabileceği şekilde faaliyet alanında hazır bulunmalıdır.
- Çocuk, İş Kanunu'nun 69. Maddesinde tanımlanan gece süresinde, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu 174. Maddesi ve Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik 5. Maddesi göz önünde bulundurularak çalıştırılmalıdır.
- Çocuğun çalışma ortamında bir psikolog, bir eğitim bilimci ve bir çocuk oyuncu koçu bulundurulmalıdır.
- Süresi bir ayı geçen işlerde, çocuğun kendisi ve/veya yasal temsilcisi, tüm masrafları işveren tarafından karşılanmak üzere, her zaman çocuğun psikolojik destek almasını talep edebilmelidir.
- Çocuk, alkol, sigara ve bağımlılığa yol açan maddelerin kullanımına ilişkin sahneler, silah ve şiddet içeren korkutucu sahneler ile fiziksel, ruhsal ve ahlaki gelişimi için sakıncalı olabilecek diğer sahnelerin çekimi sırasında çalışma ortamından uzaklaştırılmalıdır.
- Çocuk, yetişkinler ile aynı ortamda giyinip soyunmamalıdır. Kostüm değişikliği sırasında yasal temsilcisinin veya sette çocuktan sorumlu olan psikolog eğitim bilimci veya çocuk oyuncu koçu eşliğinde giydirilmelidir.
- Çocuğun mahremiyetine maksimum oranda özen gösterilmeli ve tüm koşullar buna göre organize edilmelidir.
- İşveren çocuğun bulunduğu iş yerinde, diğer çalışanlara bilgi vermekle ve çocukların çalıştırılmasına ilişkin şartlara uyulmasını sağlamakla yükümlüdür. Ayrıca çocuğun izni olmadığı sürece çocukla fiziksel temas kurulmaması konusunda tüm çalışanlara bilgilendirmede bulunmalıdır. (izinsiz öpme, sarılma, kucağa alma vb.)
- Çocuk, sigara ve sair tütün mamulü dumanına maruz bırakılmamalıdır. Çocuğun bulunduğu ve görebileceği ortamlarda diğer kişilerce sigara ve sair tütün mamulü ile alkol içeren ürünler tüketilmemelidir.
- On yaşından küçük olan çocuk üzerinde hiçbir şekilde kozmetik malzeme kullanılmamalı, ancak çok gerekli durumlarda cilde zarar vermeyen ürünler ile makyaj yapılmalıdır.
- Çocuğun yaşına ve gelişimine uygun bir beslenme içeriği ve düzeni sağlanmalıdır.

İş Yerine Getirme ve Götürme:

- Çocuk, yasal temsilcisinin gözetiminde evinden alınarak iş yerine getirilmeli, iş yerine getirilen çocuk kostüm, makyaj, ses, ışık ve sair teknik ayrıntıların hazır edilmesi için iş yerinde bekletilmemeli, çalışma saatinin bitmesine müteakip tekrar evine bırakılmalıdır. Çalışma süresi sona ermesine rağmen araç için bekletilmemelidir.
- Çocuk, şehirlerarası yolculuk hariç toplu taşıma araçları ile ulaşımaya zorlanmamalıdır.

Oyuncular Sendikası olarak İş Kanunu 71. Maddesinin son fıkrasında belirtilen sanat, kültür ve reklam faaliyetlerinde çalışan çocukların çalışma koşullarını yaş ve gelişimlerine göre düzenleyecek taslak yönetmeliğin yürürlüğe girmesi için hala var gücümüzle çalışıyoruz.

Bu yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar alanımızda çalıştırılan çocukların istismar edilmemesi için yukarıda belirtilen tüm kurallara uyulmasını bekliyor, tüm üyelerimizi, meslektaşlarımızı ve paydaşlarımızı çocuk oyuncuların haklarını korumaya davet ediyoruz.